

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

https://christipedia.mirraheze.org/wi...merging_Church

De **Emerging Church** (of *Emergent Church*; lett. *Opkomende Kerk*) is een beweging binnen de evangelische beweging en het protestantisme die de groeiende kloof tussen de kerk en de wereld wil overbruggen, het christendom 'relevant' wil maken voor de post-moderne mens, met God de wereld wil omvormen en nieuwe expressies van kerk-zijn brengt. De beweging is ontstaan in de Verenigde Staten in de jaren negentig en is ook in Nederland aanwezig. Bekende vertegenwoordigers van de beweging zijn: Brian McLaren, Doug Paggitt, Tony Jones en Rob Bell.

De Emerging Church is een plaats van samenspreking en beweging. In de beweging wordt opnieuw nagedacht over zending en over vormen van samenkomen en kerkzijn. Een van de belangrijkste leiders van de beweging, Brian McLaren, heeft gezegd: "De emerging church is een groep mensen die twee zaken samenbrengen die gescheiden zijn: trouw aan de christelijke boodschap en de toepassing ervan in de praktijk. Wij zeggen dat het een niet zonder het ander kan."^[1]

In de "emerging conversation" wordt in hoofdzaak gesproken over de vragen: "Wat is de boodschap van Jezus en wat is de boodschap van het koninkrijk van God? Wat betekent dat?"^[2]

In de emerging church van Doug Paggitt, een van de leiders van de beweging, staan geen rijen kerkbanken gericht op de preekstoel, maar woonkamer-zitbanken in kringen. Paggitt houdt geen preek, maar leidt, in het midden van de kring, de besprekingen. Iedereen telt mee en mag zijn of haar vraag stellen of zegje doen.

De beweging begon in de jaren negentig met een conversatie tussen evangelische leiders over de verontrustende kerkverlating door twintigers en dertigers. Destijds begon het evangelische leiders op te vallen dat er weinig jongeren opstonden om zich tot leiders te ontwikkelen. Een van de eerste organisaties die de afwezigheid van jongeren uit de groep van 18 tot 35 jaar opmerkte was *Leadership Network*. In het midden van de jaren negentig ontstond een discussie over generatie X. Jonge leiders uit deze generatie werden bijeengebracht om te spreken over wat wel of niet werkte in de kerk en wat er aan de hand was. Volgens sommige van deze jonge leiders had de kerkverlating te maken met de culturele verandering van modern naar postmodern, niet zozeer met verschillen in leeftijd of smaak.

In die tijd schreef de oudere, niet tot generatie X behorende Brian McLaren een boek over de groeiende teleurstelling over de praktijk van het evangelisch christendom. Er ontstond een los netwerk genaamd 'Emergent' waarin gesproken werd over wat het betekent om Jezus te volgen in deze postmoderne tijd en over hoe men anderen kan bereiken. De besprekingen namen toe, ook op het internet, vooral in weblogs. In de VS steunt de beweging inmiddels landelijke bijeenkomsten en verstrekt zij informatiebronnen. De leiders, onder wie de invloedrijke Brian McLaren, willen niet dat de beweging een instituut wordt en sommigen van hen verwerpen zelfs de naam 'beweging'.

De Emerging Church is een plaats van gesprek en dialoog en beweging. Waar dat heengaat, weten we niet. We zoeken dit met elkaar uit. Wij beschikken niet over een agenda van hoe het eruit ziet aan het einde van de weg. We willen alleen mensen verzamelen die op deze weg zijn en samen op die weg willen gaan.^[8]

Tony Jones, emerging church leider

Kenmerken

De 'Emerging Church' is een lappendeken en moeilijk te bepalen of te karakteriseren. Christenen uit de beweging noemen zich 'post-modern' en in de VS ook 'post-conservative', 'post-liberal', 'post-evangelical' of 'post-protestant'. In Nederland worden termen als 'post-evangelisch' en 'post-gereformeerd' gebruikt ter karakterisering. Kenmerken van de beweging zijn:

Wat betreft kennis, waarheid, zekerheid en leer:

- Geen absolute of objectieve waarheid
- Waarheid kan wel benaderd, aangeraakt en gevat worden - maar niet omvat en opgesloten^[3]
- Ondogmatisch. Het is belangrijker een mooie expressie van het leven met God te zijn dan een stelsel van waarheden te bezitten.
- Meer denken in metaforen (gelijkenissen)
- Geen bepaalde geloofsbelijdenis
- Diversiteit van meningen
- Zelfkritisch en zichzelf bevragend.
- Overgeleverde opvattingen, leerstellingen en fundamenten staan ter discussie. Brian McLaren: "We must continually be aware that the old, old story may not be the true, true story."^[4]
- Meer vragen dan antwoorden, meer zoeken dan vinden.
- Onzekerheid, maar niet zonder vertrouwen. In plaats van zekerheid een kwetsbaar en feilbaar vertrouwen. "Zekerheid kan gevaarlijk zijn." (Brian McLaren^[5])
- Leren door gesprekken tussen gelijken, niet door gezaghebbend onderwijs van bovenaf
- Leren door ervaring en handelen

Wat betreft de godsdienst:

- Nadruk op praktisch christendom, de levenspraktijk, 'uitleven' van het geloof in de wereld. Activisme.
- Nadruk op het tegenwoordige en toekomstige leven in deze wereld, in plaats van op een gelukkig leven na de dood
- Nadruk op persoonlijke omvorming, in plaats van op leer en belijdenis
- Nadruk op omvorming van mens en wereld, in plaats van op persoonlijk (privaat) heil. Tegen de marginalisering van het geloof tot de privé-sfeer.
- Nadruk op 'relevantie' voor de gelovige
- Het evangelie en het geloof moeten een plaatselijke uitdrukking krijgen.
- Nadruk op de ervaring van God, in plaats van op de leer over God
- Nadruk op het dagelijks leven met God
- Liefde tot God en de naaste heeft gevolgen voor onze houding tegenover het milieu, de verzoening van rassen, besteding van geld, persoonlijk en uiteindelijk ook nationaal
- Samenwerkend, eucumenisch, in plaats van polariserend
- Vermenging, eclecticisme. Veel emergent churches brengen elementen uit diverse christelijke tradities bijeen, in het bijzonder uit het Rooms-Katholieke kerk en de Oosters-Orthodoxe kerk. Brian McLaren, een van de meest invloedrijke leiders, beschrijft zichzelf als evangelisch, charismatisch, fundamentalist, wederdoper, Anglicaan, Katholiek.

- Mystieke technieken. Bijvoorbeeld contemplatief gebed. Sommigen emergents beoefenen middeleeuwse mystieke praktijken zoals wandelen in een labyrint, maar geven er een moderne wending aan

Gemeente-zijn:

- Eerst een gezin, dan een organisatie
- Niet-institutioneel, niet het in stand houden van een instituut
- Openstaan voor afwijkende meningen en ander gedrag, niemand uitsluiten
- Vergadering (Eng. *Gathering*), samenkomst:
  - nadruk op ervaring: naar de samenkomst komen om God te ervaren, niet zozeer om naar een preek te luisteren of een ritueel te observeren
  - geen eredienst met een eenmansbediening, maar een aanbidding waaraan iedereen kan deelnemen
  - niet alleen het gehoor, maar meerdere zintuigen worden geprikkeld
  - tastbaar uitdrukking geven aan je geestelijk leven
  - ruimte voor afbeeldingen, kunstuitingen (schilderij, beeldhouwwerk), in plaats van eenzijdige plaats voor Woord en preek. Een schilderij kan een deel van de verkondiging uitmaken. Een postmoderne viering kan gebruik maken van: “maaltijden, hoekjes, kunst, acties, speurtochten, lego-steenjes, bijbels, iconen, dvd's, gespreksgroepen en allerlei liederen en gebeden”^[6]
  - nadruk op gemeenschap. Geloof is geen solo-optreden, maar als het ware een teamsport.

Wereld:

- God is bezig deze wereld om te vormen, te herscheppen en christenen zijn Gods instrument daarvoor
- Nadenken over en ingaan op de vragen die leven onder de mensen
- Eigentijdse culturele uitdrukking aan het geloof geven
- Houding tegenover de wereld: niet mijddend of terugtrekkend, maar betrokken bij de noden en problemen van deze wereld, missionair en omvormend. Brian McLaren: “Ieder die een dynamisch en groeiend christen is, is betrokken in de wereld als een activist voor de zaak van gerechtigheid en vrede.”^[7]
- Maatschappelijke gerechtigheid, tegen eenzijdige nadruk op persoonlijk heil. Brian McLaren bijvoorbeeld vraagt aandacht voor armoede, milieu en maatschappelijke gerechtigheid. Ook vraagt hij aandacht voor de gruwelen in de Soedanese provincie Darfur.

Beoordeling

In het licht van de Bijbel heeft de Emerging Church goede en bedenkelijke kanten. Goed is het verlangen om Jezus te volgen in deze wereld, de aandacht voor gemeenschap, het bereiken van de hedendaagse jeugd, de praktische invulling van het geloof, de betrokkenheid van de gelovigen bij het samenkomen (vgl. 1 Cor. 12-14).

Een bedenkelijke kant van de Emerging Church heeft te maken met de invloed van het **post-modernisme**. De beweging past bij de moderne ('post-moderne') tijdgeest van twijfel en verwarring. Critici zien daarin niet zonder recht een bedreiging van het historische christendom. Een eerste punt van kritiek is dan ook dat de waarheid in het gedrang komt. Sommige 'emergents' hebben een postmoderne overgevoeligheid voor 'de waarheid' en voor 'zekerheid'. Zij storen zich aan het denkbeeld van objectieve waarheid. De leer van de Schrift is echter het woord van de waarheid, dat geleerd en geloofd moet worden. Het is niet slechts of vooral een zaak die ervaren moet worden. Het christelijk geloof geeft antwoorden en is niet zelden onverenigbaar met andere antwoorden. De gemeente wordt opgebouwd op het fundament van apostelen

en profeten, terwijl Jezus Christus zelf de hoeksteen is (Ef 2:20). Dit is de vaste grond waarop wij als gelovigen staan.

Een ander punt van kritiek geldt het **individualisme** dat in de beweging hoogtij viert: een christen stelt zijn eigen christelijke godsdienst samen uit elementen die hem of haar aanspreken. De Schrift geeft echter leringen, geboden en verordeningen die voor iedere gelovige gelden, of hij ze nu aantrekkelijk vindt of niet. Het gevaar dat de Emerging Church beweging loopt is een toestand waarin ieder doet wat recht is in zijn ogen, niet buigt onder het gezag van de Schrift en handelt in strijd met Gods geopenbaarde wil.

Ri 21:25 In die dagen was er geen koning in Israël; een iegelijk deed, wat recht was in zijn ogen.

Meer informatie

- Artikel [Emerging church](#) op Wikipedia.nl
- <http://www.emergingnetwerk.nl/> - een website uit de emerging church beweging
- Emergent Village (VS), <http://www.emergentvillage.com/>, de website van een aantal emergents in de Verenigde Staten. Leaders als Tony Jones en Brian McLaren leveren op de site regelmatig een bijdrage.
- Een impressie van de emerging church Oase in Soest: [video](#) (3 minuten, Youtube)
- Doug Eaton, [10 Signs You May Have Just Entered... The Emergent Church Zone](#). Over 10 kentekenen waaraan je kunt weten of je een postmoderne, emerging church bent terecht gekomen. Doug Eaton is docent aan het Trinity International University en kritisch ten aanzien van de Emerging Church beweging.

Bronnen

- Artikel [The Emerging Church, part One](#), op PBS.org dd. 8 juli 2005. Gesprekken met Brian McLaren, Doug Paggitt, Tony Jones en critici van de beweging. Schriftelijke weergave van een tv-documentaire in de het tv programma Religion & Ethics Newsweekly. In het artikel is ook de video op te roepen. De video staat ook op Youtube: [video](#) (11 minuten, Engels, Youtube).
- Artikel [The Emerging Church, Part Two](#) op PBS.org dd. 15 juli 2005. Gesprekken met Brian McLaren en twee critici.
- [Interview](#) met Brian McLaren op PBS.org 15 juli 2005.

Voetnoten

1. ? [Interview](#) met Brian McLaren op PBS.org dd. 15 juli 2005.
2. ? Aldus Brian McLaren in een interview, zie voetnoot 1
3. ? Vergelijk Brian McLaren in een interview, zie voetnoot 1
4. ? Aldus Brian McLaren in een interview, zie voetnoot 1
5. ? Aldus Brian McLaren in een interview, zie voetnoot 1
6. ? Aldus emerging church theoloog Johan ter Beek, [bron](#).
7. ? Aldus Brian McLaren in een interview, zie voetnoot 1
8. ? Citaat uit het artikel [The Emerging Church, Part I](#), op PBS.org dd. 8 juli 2005.